

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА
постављена на
ДЕСЕТОМ ЈУБИЛАРНОМ МЕЂУНАРОДНОМ СИМПОЗИЈУМ
ЗА ДИРЕКТОРЕ ОСНОВНИХ И СРЕДЊИХ ШКОЛА
одржан у хотелу Палисад на Златибору, од 14. до 16. марта 2019. године

1. Питање:

Лице, које је било у школи у радном односу на неодређено време на радном месту наставника, именовано је за директора из реда запослених у школи од 15.децембра 2018. године.

Како решити статус овако изабраном директору?

Одговор:

У конкретном случају ради се о директору школе који је изабран из реда запослених у школи у складу са важећим Законом о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони и 10/2019, даље: **Закон**), што значи да му радни однос мирује на радном месту наставника са кога је изабран за директора школе. Овако изабрани директор закључио је уговор о међусобним правима и обавезама, без заснивања радног односа.

Према одредбама члана 124. став 2. Закона неопходно је донети решење о премештају овог лица са радног места наставника (са кога је изабран) на радно место директора школе, које, по сили закона, замењује одговарајуће одредбе уговора о раду.

Решењем о премештају дефинише се време трајања премештаја, односно да премештај траје до истека мандата директора, након чега, ово лице, има право да се врати на послове које је обављало пре избора. Овим решењем уређује се и чињеница, да престаје да важи уговор о међусобним правима и обавезама, који је раније био закључен.

Овакав закључак потврђен је и службеним мишљењем Министарства просвете, науке и технолошког развоја број 119-01-00189/2019-04 од 08.03.2019. године, којим се даје мишљење о начину усклађивања радно-правног статуса директора установе са одредбама члана 16. Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гласник РС", бр.10/2019), којим је измењен члан 124. Закона о система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017 и 27/2018 - др. закон)

„...Имајући у виду наведене одредбе, као и чињеницу да је одређени број директора именован на ту дужност у периоду од 07.10.2017. године до 23.02.2019. године и са њима закључен посебни уговор о међусобним правима и обавезама, обавештавамо Вас да је мишљење овог министарства да се усклађивање радно-правног статуса директора сходно измењеним одредбама члана 124. Закона о основама система образовања и васпитања, може урадити на следећи начин:

I

Уколико је директор установе запослен у тој установи, а именован је након ступања на снагу Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/17), односно почев од 07.10.2017. године:

Директор и орган управљања по сили закона, врше раскид уговора о међусобним правима и обавезама и истовремено се прекида постојеће мировање права и обавеза на раду и доноси решење о премештају лица именованог за директора са радног места наставника, васпитача или стручног сарадника на радно место директора.

Решење о премештају по сили закона замењује одговарајуће одредбе уговора о раду и обавезно садржи одредбу којом се утврђује статус запосленог за време обављања дужности директора, у складу са чланом 124. ст. 4. и 5. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/17, 27/18 - др. закон и 10/19)..."

2. Питање:

Да ли се сматра да је директор, који је у трећем мандату, у првом мандату по новом закону и да ли има право да чува своје радно место у настави (и то само 20%)?

Одговор:

Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони и 10/2019, даље: **Закон**), одредбама члана 124. прописује:

- уколико је за директора именовано лице из реда запослених у тој установи, доноси се решење о његовом премештају на радно место директора које по сили закона замењује одговарајуће одредбе уговора о раду (став 2.);
- уколико је директор именован из реда запослених код другог послодавца, остварује право на мировање радног односа на основу решења о именовану (став 3.);
- лице из ст. 2. и 3. овог члана има право да се након престанка дужности директора након првог, односно другог мандата врати на послове које је обављало пре именовања за директора установе (став 4.);
- уколико директору установе коме мирује радни однос престане дужност због истека мандата или на лични захтев током трећег и сваког наредног мандата, распоређује се на послове који одговарају степену и врсти његовог образовања (став 5.);
- ако нема одговарајућих послова, лице из става 5. овог члана остварује права као запослени за чијим радом је престала потреба, у складу са законом (став 6.).

Имајући у виду чињеницу да је Закон ступио на снагу 07. октобра 2017. године и да се статус директора установе који су именовани након тог рока уређује одредбама Закона, може се закључити да су у првом мандату лица која су именована за директора установе након ступања на снагу Закона, при том је без значаја да ли су претходно обављала дужност директора по раније важећим законски одредбама.

Поводом овакве констатације Министарство просвете, науке и технолошког развоја даје следеће упутство број 119-01-00189/2019-04 од 08.03.2019. године:

...1. Ако је директор из установе у којој је запослен на неодређено време изабран у други или било који наредни мандат након ступања на снагу Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број

88/17), тај мандат сматраће се првим мандатом у смислу овог закона, те орган управљања доноси решење о премештају лица именованог за директора са радног места које је упражњено на радно место директора. Након првог, односно другог мандата то лице има право да се врати на радно место са којег је премештано по основу решења о премештају.

2. Ако је директор установе који је запослен на неодређено време, изабран у други или било који наредни мандат након ступања на снагу Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/17), а у установи нема упражњених радних места, односно послова који одговарају степену и врсти образовања директора, орган управљања доноси решење о премештају лица именованог за директора на радно место директора са правом да по истеку мандата буде распоређен на послове који одговарају степену и врсти његовог образовања, а уколико таквих послова нема, остварује права као запослени за чијим радом је престала потреба, у складу са законом..."

3. Питање:

Коју врсту уговора треба директор да закључи са школом, уколико је био запослен на одређено време?

Одговор:

Одредбама члана 124. став 1. до 3. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони и 10/2019, даље: **Закон**) прописује се да орган управљања закључује са директором уговор о раду на одређено време.

Уколико је за директора именовано лице из реда запослених у тој установи, доноси се решење о његовом премештају на радно место директора које по сили закона замењује одговарајуће одредбе уговора о раду.

Уколико је директор именован из реда запослених код другог послодавца, остварује право на мировање радног односа на основу решења о именовану.

У ситуацији када је за директора установе именовано лице из реда запослених у установи, које је у радном односу на одређено време, јасно је да се доноси решење о премештају овог лица на радно место директора.

Међутим, како је лице запослено у школи на одређено време, његов радни однос престаје, по сили закона, истеком рока на који је заснован.

То практично значи да је радни однос на одређено време, био основ за доношење решења о премештају лица на радно место директора. Такав радни однос, по сили закона, може да престане у току мандата.

У том случају, произилази закључак да би по престанку овако заснованог радног односа на одређено време, требало закључити уговор о раду на одређено време, за време трајања мандата, са лицем које је именовано за директора установе.

4. Питање:

Да ли се директор школе коме је престала дужност истеком мандата (обавља функцију директора школе у више мандата), када не постоји слободно радно место и остане нераспоређен, бодује применом критеријума из чланан 34 ПКУ или се као запослени за чијим је радом престала потреба проглашава технолошким вишком и ставља на листу? Да ли важе одлуке Комисије за тумачење ПКУ везане за статус директора коме је престала дужност током трећег и сваког наредног мандата?

Одговор:

У погледу престанка дужности директора школе, коме мирује радни однос, због истека трећег и сваког наредног мандата, или престанка дужности на лични захтев током трећег и сваког наредног мандата, Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони и 10/2019, даље: **Закон**), одредбама члана 124. став 5. и 6. прописује да се директор у овом случају, распоређује на послове који одговарају степену и врсти његовог образовања, а ако нема одговарајућих послова, остварује права као запослени за чијим је радом престала потреба, у складу са законом.

У смислу наведеног, наводимо и одлуку Комисије за тумачење одредаба Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика ("Сл. гласник РС", бр. 21/2015 - даље: **ПКУ**):

„Комисија за тумачење Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика која је формирана Решењем министра број: 119-01-109/2/2015-04 од 27.05.2015. године овлашћена је да, у складу са одредбама члана 62. став 2. Посебног колективног уговора даје тумачења Посебног колективног уговора, а чије одлуке се објављују на званичном сајту Министарства просвете, науке и технолошког развоја.”(седница 15.10.2015.).

„Директор школе којем је престала дужност истеком мандата у складу са чланом 64. став 1. и 2. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 52/2011, 55/2013, 35/2015 - аутентично тумачење и 68/2015), остварује права као запослени за чијим радом је престала потреба.

У складу са чланом 131. ст. 1. и 2. наведеног Закона, ставља се на листу запослених за чијим је радом у потпуности или делимично престала потреба, а која се ажурира у току целе године у складу са чланом 5. Посебног колективног уговора. (седница од 11.6.2015.).”

Наведене одлуке Комисије за тумачење ПКУ нису у супротности са одредбама Закона, те сходно томе могу да се примене за тумачење конкретне ситуације, везане за статус директора по престанку дужности у складу са Законом.

5. Питање:

Запослени након бодовања има најмање бодова (самохрани родитељ) да ли се ово лице ставља на листу технолошких вишкова и ако се ставља колико је дуго заштићен по том основу самохраног родитеља?

Одговор:

Чланом 38. став 1. тачка 2) Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика ("Службени гласник РС" број 21/2015, даље: ПКУ) прописано је да радни однос запосленом за чијим радом је престала потреба не може престати без његове сагласности у случају да је реч о запосленом самохраном родитељу.

Комисија за тумачење ПКУ, која је формирана Решењем министра број: 119-01-109/2/2015-04 од 27.05.2015. године, дала је, на својој сеници 11.06.2015. године, тумачење за наведену ситуацију:

1. „У погледу питања који се односи на одредбе члана 38. став 1. и 2. Посебног колективног уговора прописано је да радни однос запосленом, за чијим је радом престала потреба не може престати без његове сагласности, ако је запослени самохрани родитељ. Самохраним родитељем, у смислу овог уговора, сматра се родитељ који сам врши родитељско право, када је други родитељ непознат или је умро или сам врши родитељско право на основу одлуке суда или када само он живи са дететом, а суд још није донео одлуку о вршењу родитељског права. У погледу питања да ли се самохрани родитељ изузима са бодовне листе, у случају вишка запослених и шта је неопходно од докумената приложити као доказ, ова материја је уређена одредбом члана 34. Посебног колективног уговора. Самохрани родитељ се бодује, уз обавезу да достави потребну документацију у остављеном року за утврђивање листе запослених за чијим је радом у потпуности или делимично престала потреба, с тим да му без његове сагласности не може престати радни однос.”

2. „У погледу питања који се односи на одредбе члана 38. ст. 1. и 2. Посебног колективног уговора прописано је да радни однос запосленом, за чијим је радом престала потреба не може престати без његове сагласности, ако је запослени самохрани родитељ. Самохраним родитељем, у смислу овог уговора, сматра се родитељ који сам врши родитељско право, када је други родитељ непознат или је умро или сам врши родитељско право на основу одлуке суда или када само он живи са дететом, а суд још није донео одлуку о вршењу родитељског права. У погледу питања везаних за одредбе члана 38. ст. 1. и 2. радни однос Вам као самохраном родитељу не може престати без Ваше сагласности. Комисија није надлежна за могућност Вашег радног ангажовања”

и на седници 17.12.2015. године тумачење:

„Категорија запослених из чл. 38. и 60. Посебног колективног уговора ужива заштиту прописану одредбама Посебног колективног уговора и без њихове сагласности не може им престати радни однос док год постоје разлози због којих су заштићени.”

Имајући у виду наведено, запослени самохрани родитељ може бити проглашена запосленим за чијим радом је престала потреба у потпуности или делимично, али му не може престати радни однос без њене сагласности, док постоје разлози због којих је заштићен.

6. Питање:

Директору школе је четврти манда истекао 18.10.2018. године.

Министар до тог момента није одлучио по расписаном конкурс, односно није изабрао директора, већ је именовано в.д. директора тек почев од 07.11.2018. године. Школа је била без директора од 19.10. до 07.11. 2018. године.

Како је претходни директор стручан за часове физике, а у школи постоје слободни часови физике, и то за свих 100% радног времена, он је почев од 19.10.2018. године, самовољно и на своју руку, без икаквог решења, почео да држи наставу. Сходно члану 124. Закона о основама система образовања и васпитања који регулише статус директора након истека трећег и четвртог мандата, није спорно да он може бити распоређен на ове часове, имајући у виду да је стручан и да су они слободни.

На који начин распоредити директора коме је истекао мандат?

Напомињемо да претходни директор нема ниједан уговор о раду у нашој школи, јер је на функцију директора дошао из друге школе 2002. године.

Ко потписује уговор или решење (школски одбор или в.д. директора) тј. ко га распоређује на слободна часове за предмета физика и са којим датумом (19.10.2018. или 07.11.2018.)?

Одговор:

Одредбама члана 128. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2107, 27/2018-др.закони и 10/2019, даље: **Закон**) дужност директора престаје, између осталог, истеком мандата.

Законом, одредбама чланом 124. уређује се статус директора. Према наведеним одредбама Закона, уколико директору установе коме мирује радни однос престане дужност због истека мандата или на лични захтев током трећег и сваког наредног мандата, распоређује се на послове који одговарају степену и врсти његовог образовања, а ако нема одговарајућих послова, остварује права као запослени за чијим радом је престала потреба, у складу са законом.

Одредбе члана 125. став 1. и 5. Закона прописују да вршиоца дужности директора именује министар до избора новог директора у року од осам дана од дана наступања разлога за именовање вршиоца дужности директора и да се права, обавезе и одговорности директора установе односе и на вршиоца дужности директора.

У смислу наведеног, акт (решење) министра просвете о именовању вршиоца дужности директора установе јесте правни основ за ступање овог лица на дужност.

Акт о именовању вршиоца дужности установе који доноси министар треба да садржи и време када вршилац дужности директора ступа на дужност (одређени дан).

Мандат вршиоца дужности траје од дана ступања на дужност, најдуже шест месеци.

Вршилац дужности директора који је ступио на дужност има сва права и обавезе директора установе управо од дана ступања на дужност (не од дана уписа у судски регистар промене лица овлашћеног за заступање).

На основу члана 126. став 4. тачка 18) Закона директор установе одлучује, између осталог, о правима запослених, у складу са Законом и другим законом.

Сходно наведеном, у конкретној ситуацији, мишљења смо, да, у погледу одлучивања о праву претходног директора по престанку његовог мандата (18.10.2018.), односно распоређивање на одговарајуће послове (од 19.10.2018.), надлежност има вршилац дужности директора, који, на основу Закона, има права и обавезе директора за време трајања дужности од дана ступања на дужност (07.11.2018.).

7. Питање:

Директору школе мандат је истекао 31.03.2019. године.

У 2018-ој години спроведен је нови поступак за избор директора.

Актуелни директор био је кандидат за директора на новом конкурсима и добио је од министра просвете решење о новом именовању за директора школе где се наводи да ступа на дужност првог дана након истека првог мандата, односно 01.04.2019. године.

Да ли је могуће да се нови мандат именованом директор води као први мандат?

Уколико је то могуће да ли потребно правити прекид између претходног и новог мандата, натај начин да се именовани директор врати на место са кога је ступио на дужност директора школе на неки период од пар дана, а затим да ступи поново на дужност директора по новом именовању?

На који начин уредити статус директору који је поново именован и коме тече нови мандат од 01. априла 2019. године?

Одговор:

Ступањем на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања -"Службени гласник РС", број 10/2019), односно од 23.02.2019. године, радно-правни статус директора установе уређен је, на нов начин у односу на раније.

Према измењеним одредбама члана 124. Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони и 10/2019-далје: **Закон**), орган управљања закључује са директором уговор о раду на одређено време.

Уколико је за директора именовано лице из реда запослених у тој установи, **доноси се решење о његовом премештају на радно место директора које по сили закона замењује одговарајуће одредбе уговора о раду.**

Уколико је директор именован из реда запослених код другог послодавца, остварује право на мировање радног односа на основу решења о именовању.

Именовани директор који је из реда запослених у тој установи и именовани директор који је из реда запослених код другог послодавца има право да се након престанка дужности директора након првог, односно другог мандата врати на послове које је обављало пре именовања за директора установе.

Уколико директору установе коме мирује радни однос престане дужност због истека мандата или на лични захтев током трећег и сваког наредног мандата, распоређује се на послове који одговарају степену и врсти његовог образовања.

Ако нема одговарајућих послова, ово лице остварује права као запослени за чијим радом је престала потреба, у складу са законом.

У вези примене наведених одредаба, остало је нејасно, да ли се оне примењују и на директоре који су изабрани према одредбама претходног Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 - аутентично тумачење, 68/15 и 62/16 - УС) и којима је мандат у току, односно на лица која нису бирана у складу са чланом 124. важећег Закона и лица која се већ налазе у радном односу на радном месту директора, у складу са законом који је важио у тренутку њиховог избора на функцију (немају уговор о међусобним правима и обавезама без заснивања радног односа).

Разрешење ове дилеме дато је у службеном мишљењу Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије (број: 119-01-0189/2019-04 од 22.03.2019. године) које гласи:

„Министарство просвете, науке и технолошког развоја доставило вам је допис број 119-01-00189/2019-04 од 08.03.2019. године којим даје мишљење о начину усклађивања радно-правног статуса директора установе са одредбама члана 16. Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.гласник РС", бр.10/2019), којим је измењен члан 124. Закона о система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017 и 27/2018 - др. закон).

Како је чланом 29. Закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 10/2019) прописано да је орган управљања установе дужан да радно-правни статус директора, усклади са одредбама овог закона у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, обавештавамо да се ова одредба односи искључиво на директоре који су изабрани решењем министра почев од 7. октобра 2017. године када је ступио на снагу Закона о система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017).

Уговори који су закључени са директорима који су изабрани по прописима који су важили пре ступања на снагу Закона о система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 88/17), односно закључно са 6. октобром 2017. године, остају на снази до престанка дужности директора установе и они се не усклађују."

Везано за питање, да ли је могуће да се нови мандат директору, који је именованом на основу Закона, води као први мандат, указујемо на Мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја, бр. 610-00-01982/2017-04 од 19.12.2017. године):

„Имајући у виду да је Закон о основама система образовања и васпитања ступио на снагу 7. октобра 2017. године, на све поступке за избор директора који су започети након ступања на снагу овог закона, примењују се одредбе тог закона, како у погледу процедура за избор и именовање директора, тако и у погледу статуса директора установе.

Сходно наведеном, мишљења смо да у првом мандату дужност директора обављају лица која су именована за директора установе у складу са новим

законом, без обзира да ли су претходно обављала ту дужност по прописима који су били на снази пре ступања на снагу Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017)..."

Према наведеном, у конкретној ситуацији, директора школе, који је именован, након 23. фебруара 2019. године, из реда запослених у тој школи, школски одбор решењем премешта на радно место директора.

Директору, који је именована за директора школе у складу са Законом, након истека претходног мандата, почиње да тече први мандат по Закону.

8. Питање:

Да ли члан школског одбора из реда запослених, који је и кандидат за директора школе, може да учествује у гласању на седници Школског одбора приликом доношења одлуке о избору директора?

Одговор:

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018-др. и 10/2019 Закони, даље: **Закон**) одредбама члана 116. став 9. тачка 2) до 7) прописује да за члана органа управљања не може да буде предложено ни именовано лице: које би могло да заступа интересе више структура (родитеља, односно других законских заступника, запослених у установи, представника јединице локалне самоуправе), осим чланова синдиката; **чији су послови, дужност или функција неспојиви са обављањем послова у органу управљања у складу са законом којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција**; које је већ именовано за члана органа управљања друге установе; које је изабрано за директора друге установе; које обавља послове секретара или помоћника директора те установе; у другим случајевима утврђеним законом.

Према одредбама Закона члан 117. став 3. тачка 3) до 5) скупштина јединице локалне самоуправе разрешиће, пре истека мандата, поједине чланове, укључујући и председника или орган управљања установе, у случају да: у поступку преиспитивања акта о именовању утврди неправилности; се покрене иницијатива за разрешење члана органа управљања на предлог овлашћеног предлагача, односно због престанка основа по којем је именован у орган управљања; наступи услов из члана 116. став 9. Закона.

На основу члана 117. став 4. Закона просветни инспектор, између осталог, утврђује: да ли је у поступку доношења акта о именовању органа управљања било неправилности, да ли су наступили услови прописани чланом 116. став 9. Закона, односно услови за разрешење члана органа управљања, о чему просветни инспектор обавештава надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Закон члан 123. став 5,10. и 17. прописује да **орган управљања: расписује конкурс за избор директора, образује комисију за избор директора, сачињава образложену листу свих кандидата који испуњавају услове и предлог за избор директора**, који заједно са извештајем комисије за избор директора, доставља министру, који врши избор и именовање директора.

Сходно наведеном, **Закон прописује ситуацију да за члана органа управљања не може да буде предложено ни именовано лице, чији су послови, дужност или функција неспојиви са обављањем послова у органу управљања у складу са законом којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција, односно то је услов да са покрене иницијатива за разрешење члана органа**

управљања на предлог овлашћеног предлагача и да истог, скупштина јединице локалне самоуправе, разреши.

Везано за ситуацију, када се члан школског одбора пријави на конкурс за избор директора школе, те сходно томе, учествује у одлучивању у поступку расписивања конкурса за избор директора и у поступку сачињавања предлога за избор доректора, а истовремено је и кандидат за избор директора на том истом конкурс, указујемо на Мишљење Агенције за борбу против корупције, бр. 014-011-00-0304/2014-11 од 15.10.2014. године:

"У смислу члана 2. Закона о Агенцији за борбу против корупције ("Сл. гласник РС", бр. 97/2008, 53/2010, 66/2011 - одлука УС и 67/2013 - одлука УС - даље: Закон о Агенцији), сукоб интереса је ситуација у којој функционер има приватни интерес који утиче, може да утиче или изгледа као да утиче на поступање функционера у вршењу јавне функције односно службене дужности, на начин који угрожава јавни интерес.

Према одредбама члана 27. Закона о Агенцији, функционер је дужан да јавну функцију врши тако да јавни интерес не подреди приватном, да се придржава прописа који уређују његова права и обавезе и да ствара и одржава поверење грађана у савесно и одговорно вршење јавне функције, да избегава стварање односа зависности према лицу које би могло да утиче на његову непристрасност у вршењу јавне функције, а у случају да не може да избегне такав однос или такав однос већ постоји, да учини све што је потребно ради заштите јавног интереса и да не сме да користи јавну функцију за стицање било какве користи или погодности за себе или повезано лице.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о Агенцији прописано је да је функционер дужан да, приликом ступања на дужност и током вршења јавне функције, у року од 8 дана, писмено обавести непосредно претпостављеног и Агенцију о сумњи у постојање сукоба интереса или о сукобу интереса који он или са њим повезано лице има.

Одредбом члана 53. став 2. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 52/2011 и 55/2013) прописано је да је школски одбор орган управљања у школи, који расписује конкурс и бира директора (члан 57. став 1. тачка 6).

Имајући у виду наведене законске одредбе, ситуација у којој се члан школског одбора пријавио на конкурс за избор директора школе представља сукоб интереса, уколико он на било који начин учествује у одлучивању у поступку расписивања конкурса за избор директора и у поступку доношења одлуке школског одбора о избору директора школе.

Уколико је члан школског одбора, који се пријавио на конкурс за избор директора школе, учествовао у расписивању конкурса за избор директора и ако је на седници школског одбора учествовао у доношењу одлуке о избору директора, таква одлука школског одбора би била ништава с обзиром на то да се, због сукоба интереса, члан школског одбора морао изузети, сагласно члану 32. Закона о Агенцији."

Имајући у виду наведено, мишљења смо да би, у конкретној ситуацији, када је кандидат за директора школе истовремено и члан школског одбора из реда запослених, Школа, приликом спровођења поступка за избор директора, требало да поступа сагласно одредбама Закона и Закона о агенцији за борбу против корупције („Службени гласник РС”, бр. 97/2008, 53/2010, 66/2011-одлука УС, 67/2013-одлука УС, 112/2013-аутентично тумачење и 8/2015-одлука УС).

9. Питање:

Кандидат на конкурс за избор директора, који је раније обављао дужност директора, није доставио резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања. У својој пријави на конкурс навео је да у време његовог мандата, као директора основне школе, није вршен педагошки надзор.

Како поступити у таквој ситуацији, да ли одбацити документацију кандидата на конкурс за избор директора као непотпуну?

Одговор:

Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018-др.закони и 10/2019, даље: **Закон**), одредбама члана 123. став 10. прописује да орган управљања образује комисију за избор директора (у даљем тексту: Комисија) која има непаран број чланова и спроводи поступак за избор директора, и то:

- обрађује конкурсну документацију;
- утврђује испуњености законом прописаних услова за избор директора;
- обавља интервју са кандидатима;
- прибавља мишљења васпитно-образовног, наставничког, односно наставничког и педагошког већа о пријављеним кандидатима.

На основу става 14. истог члана Комисија цени и доказ о резултату стручно-педагошког надзора у раду кандидата (извештај просветног саветника).

Према одредбама Закона члан 123. став 15. уколико се на конкурс пријавило лице које је претходно обављало дужност директора установе, дужно је да достави резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања.

Везано за дилему, да ли је лице које се пријавило на конкурс за избор директора, а претходно је обављало дужност директора, у обавези да достави резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања, указујемо на следеће

- Мишљење Министарства просвете, науке и технолошког развоја, бр. 610-00-01910/2017-04 од 11.12.2017. године:

„...Чланом 123. став 15. Закона о основама система образовања и васпитања прописано је да је уколико се на конкурс пријавило лице које је претходно обављало дужност директора установе, дужно да достави резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања.

Сврха ове одредбе која се односи само на лица која су се пријавила на конкурс, а која су претходно обављала дужност директора установе, јесте да се омогући увид у резултате стручно-педагошког надзора и оцену спољашњег вредновања за време обављања дужности директора лица, које се пријавило на конкурс.

На овај начин, у поступку избора, обезбеђује се још један валидан документ, који може бити од значаја за одлучивање о пријављеним кандидатима у поступку избора директора.

Дакле, лице које се пријавило на конкурс за избор директора, а претходно је обављало дужност директора, није у обавези да достави резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања који су извршени,

односно сачињени за период у којем је друго лице обављало дужност директора.”

Имајући у виду наведено, мишљења смо, да у конкретној ситуацији, кандидат на конкурс за избор директора, који је раније обављао дужност директора, за време чијег мандата није вршен педагошки надзор, није у обавези да достави резултате стручно-педагошког надзора установе и оцену спољашњег вредновања, ако је надзор извршен и извештај сачињен за период у којем је друго лице обављало дужност директора.

10. Питање:

Да ли у основној музичкој школи може да буде помоћник директора за наставу на одсеку за клавир, хармонику, виолину....педагог који је стручни сарадник?

Одговор:

Чланом 129. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 - др. закони и 10/2019, даље: **Закон**) прописано је да се решењем директора на послове помоћника директора распоређује наставник, васпитач и стручни сарадник, који има професионални углед и искуство у установи, за сваку школску, односно радну годину. Помоћник директора организује, руководи и одговоран је за педагошки рад установе, координира рад стручних актива и других стручних органа установе и обавља друге послове, у складу са статутом установе.

Помоћник директора може да обавља и послове наставника, васпитача и стручног сарадника, у складу са решењем директора.

Према одредбама члана 135, став 10. Закона стручне послове у музичкој школи обавља стручни сарадник: психолог, педагог, нототекар и медијатекар.

У складу са наведеним, у конкретној ситуацији, нема законске сметње да се у музичкој школи помоћник директора изабере из реда стручних сарадника, који ће бити педагошки руководилац установе и који ће моћи, поред послова помоћника директора, да обавља и послове стручног сарадника.

11. Питање:

Расписан је конкурс за замену одсутног запосленог преко 60 дана који је распоређен на радно место помоћника директора од 01.9.2018.

По расписаном конкурс у донето је решење о избору кандидата које још није коначно.

У међувремену помоћник директора је именован у ВД директора школе. Како даље поступити?

Да ли отказати уговор о раду по коме је радник био на замени до доношења коначног решења о избору кандидата по конкурс у, па расписати нови конкурс?

Одговор:

Закон о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018-др.закони и 10/2019, даље: **Закон**), одредбама члана 1. став 2. прописује да се овим Законом уређују и радни односи запослених у установи.

Према одредбама члана 155. Закона **радни однос на одређено време у установи заснива се на основу конкурса**, спроведеног на начин прописан за заснивање радног односа на неодређено време.

Установа може да **прими у радни однос на одређено** време лице:

- 1) ради замене одсутног запосленог преко 60 дана;
- 2) ради обављања послова педагошког асистента, односно андрагошког асистента.

Изузетно, установа **без конкурса може да прими у радни однос на одређено време** лице:

- 1) ради замене одсутног запосленог до 60 дана;
- 2) до избора кандидата – када се на конкурс за пријем у радни однос на неодређено време не пријави ниједан кандидат или ниједан од пријављених кандидата не испуњава услове, а најкасније до 31. августа текуће школске године;
- 3) до преузимања запосленог, односно до коначности одлуке о избору кандидата по конкурс за пријем у радни однос на неодређено време, а најкасније до 31. августа текуће школске године;
- 4) ради извођења верске наставе.

Одредбама Закона члан 125. став 4. прописано је да након престанка дужности, вршилац дужности директора има право да се врати на послове које је обављао пре именовања.

Статус помоћника директора уређен је одредбама чланан 129. став 4. Закона, према којима након престанка дужности, помоћник директора има право да се врати на послове које је обављао пре постављења.

Имајући у виду наведено, у конкретној ситуацији, лице које је примљено у радни однос на основу конкурса, на одређено време, ради замене одсутног запосленог преко 60 дана, који је именован за вршиоца дужности директора, односно распоређен на послове помоћника директора, у радном односу је до повратка (тог истог) запосленог са дужности в.д. директора, односно послова помоћника директора.

Мишљења смо да је, за трајање радног односа на одређено време, без значаја на коју врсту дужности је запослени (којег мењају) именован, односно да ли је именован за вршиоца дужности директора или је распоређен на послове помоћника директора, јер, према одредбама Закона, тако одсутан запослени има право да се врати на послове које је обављао пре именовања, односно распоређивања.

22.04.2019. год.

аутор: Биљана Антић, дипл. правник